

Vantaan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelma ja -ohjelma 2020 ja vuoden 2019 valvontaohjelman toteutuminen

VD/184/11.01.00.00/2020

KR/MRA

Valvontasuunnitelma

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 167 §:n mukaan valvontaviranomaisen on järjestettävä ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvonta niin, että se on laadukasta, säännöllistä ja tehokasta ja se perustuu ympäristöriskien arviointiin. Valvontaviranomainen voi asettaa tehtävät tärkeysjärjestykseen, jos se on välttämätöntä tehtävien hoitamiseksi asianmukaisesti.

Lain 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava säännöllistä valvontaa varten valvontasuunnitelma, jossa on tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista voimavaroista ja keinoista. Lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaista tarkastuksista ja niiden säännöllisestä valvonnasta valvontaohjelma. Valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman tarkemmat sisällöt määritellään valtioneuvoston asetuksessa ympäristönsuojelusta (713/2014).

Valvontasuunnitelman tavoitteena on kehittää valvontaa ja kohdentaa se ympäristönsuojelun kannalta merkittäviin tehtäviin. Valvonnan kohteina ovat ympäristönsuojelulain nojalla lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintivelvolliset laitokset sekä ympäristönsuojelumääräyksissä mainitut toiminnot. Lisäksi valvotaan jätelain, maa-aineslain, kemikaalilain, vesilain ja vesihuoltolain sekä erikseen määrättyjen muiden ympäristö- ja rakennuslainsäädännön mukaisia kohteita.

Jätelain 124 §:n kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava tarkastuksia ja muuta valvontaa varten suunnitelma sellaisille toiminnoille, joihin voi liittyä jätteen kansainvälisiä siirtoja sekä jätelain 100 §:ssä tarkoitettu jätteen keräykselle. Suunnitelma voidaan yhdistää ympäristönsuojelulain mukaiseen valvontaohjelmaan.

Suunnitelmassa esitetään vuoden 2020 Vantaan ympäristönsuojelun säännöllisesti valvottavat toiminnot. Suunnitelmaan ei kuulu lupa- ja ilmoituspäätösten tai muiden vastaavien päätösten eikä lausuntojen valmistelu tai kuntalaisten ja yritysten neuvonta. Muiden kuin ympäristölupa- ja rekisteröitävien valvontakohteiden lukumäärät on arvioitu aiempina vuosina tehtyjen päätösten, saapuneiden yhteydenottojen ja ilmoitusten tai erilaisista rekistereistä ja lähteistä tehtyjen toimialakohtaisten hakujen perusteella.

Valvontaohjelma

Valvontasuunnitelman liitteenä on valvontaohjelma, jonka taulukoissa on tiedot tai arvio kohteiden lukumääristä kohderyhmittäin sekä suunniteltujen tarkastusten määrät. Valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan valvonnasta, eli Vantaan valvontaohjelman osan A kohteista, voidaan periä voimassa olevan taksan mukainen maksu.

Luvanvaraisten ja rekisteröitävien laitosten määräaikaistarkastuksien tarkastusväli vaihtelee yhdestä vuodesta kymmeneen vuoteen riskiarviointien perusteella. Jos laitoksen ympäristöriskit on arvioitu

vähäisiksi, sijainti ei ole herkkä ja lupamääräyksiä on noudatettu, ei määräaikaistarkastuksia ole tarpeen tehdä usein. Vuosittain tehtävässä arvioinnissa on tarkastusväli useilla laitoksilla pidentynyt. Painopiste onkin siirtymässä enemmän muuhun valvontaan.

Vuoden 2019 valvontasuunnitelman toteuma

Vuoden 2019 valvontasuunnitelma toteutui lupavelvollisten laitosten osalta kohtuullisesti, suunnitelluista 14 tarkastuksesta toteutui 9. Energiatuotannon sekä kemikaalien ja polttonesteiden varastoinnin ympäristölupakohteet jäivät tarkastamatta. Suunniteltua enemmän oli tarkastuksia jätteen käsittelyn ja hyödyntämisen kohteissa. Rekisteröintivelvollisten toimintojen osalta suunnitelluista 15 tarkastuksesta toteutui vain 1. Suuri vajuus johtuu pääasiassa siitä, että suunnitellut tarkastukset 10 jakeluasemalle jäivät tekemättä. Lupakohteisiin tehtiin myös useita valvontaan liittyviä käyntejä, joita ei lasketa valvontasuunnitelman tarkoittamiksi tarkastuksiksi. Valvontakäyntejä tehtiin sekä kuntalaisten että ympäristökeskuksen omasta aloitteesta. Toteutumattomat valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset pyritään suorittamaan vuoden 2020 aikana.

Jätelain 100 §:n mukaisia eli jätteen ammattimaisen keräyksen kohteita ei ollut valvontaohjelmassa eikä niitä tarkastettu vuonna 2019.

Ympäristönsuojelulain mukaisten ilmoitusvelvollisten kohteiden suunnitellusta 5 tarkastuksesta toteutui 3. Ilmoituksia erityisen häiritsevistä melusta ja tärinästä käsiteltiin yhteensä 41 kpl, joista suurin osa koski rakentamista (louhinta, murskaus, paalutus). Meluilmoituskohteista käytiin tarkastamassa kaksi murskaustoiminnan kohdetta.

Ilmoituksia poikkeuksellisista tilanteista ei tullut. Ilmoituksia jätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa, ns. MARA-ilmoituksia tuli ELY-keskuksesta tiedoksi 15, tarkastuksia ei tehty. Kohteiden valvontaa toteutettiin silmämääräisesti hyödyntämisalueiden lähistöllä muutoin liikuttaessa.

Jätelain valvonnassa roskaantuneista kohteista tulevien ilmoitusten määrä oli samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Ympäristökeskukseen ilmoitettiin roskaantumista 188 kertaa, näistä tarkastettiin 127 kohdetta. Luvussa ei ole mukana jälkitarkastuksia, joita on tehty siivouskehotuksen määräajan mentyä. Kaupungin uuden palautekanavan kautta tulleista, kaupungin mailla tapahtuneista roskaantumista suuri osa ohjautui suoraan siivouksesta vastaavalle taholle, joten ympäristökeskukseen tulleiden yhteydenottojen määrä on tästä huolimatta edelleen suuri. Yleisötapahtumia oli muutama, joista yhdelle tehtiin jätelain mukainen tarkastus. Vaarallisia jätteitä käsittelevien toiminnanharjoittajien valvonnassa tarkastukset kohdistuivat pääasiassa autokorjaamoihin ja tarkastus tehtiin 10 kohteeseen. Siirtoasiakirjojen valvontaa ei erikseen tehty.

Vesilain mukainen valvonta painottuu ojaerimielisyyksien selvittämiseen. Lainsäädännön muutosten myötä suurin osa asemakaava-alueiden oja- ja hulevesihaitta-asioista on käsitelty kuntatekniikan keskuksessa. Ympäristökeskuksen toimivaltaan kuuluvia vesilain mukaisia vireillepanoja tuli 3 ja kohteisiin tehtiin 2 tarkastusta.

Vesihuoltolain mukaan ympäristökeskus käsittelee vapautushakemukset vesijohto-, viemäri- tai hulevesiverkostoon liittymisestä. Vesihuoltolain mukaisista hakemuksista tuli vireille 24 kpl (arvio 40 kpl), joista 17 koski vapautusta hulevesiviemäriin liittymisestä. Päätöksiä tehtiin 19 kpl. Tarkastus tehtiin 39 vesihuoltolain valvontakohteeseen.

Ympäristönsuojelumääräysten valvontaan suunniteltiin tehtävän 17-22 tarkastusta, toteuma oli 9. Hakemuksia käytöstä poistetun öljysäiliön maahan jättämiseksi tuli ennakoitua vähemmän, joten

tarkastuksiakin oli vain 5 arvioidun 10 sijaan. Lumen vastaanottopaikoista tarkastettiin 4. Rakennusten julkisivu- ja muiden kunnostustöiden sekä purkujätehuollon valvontaa ei tehty lainkaan. Ilmoituksia pienimuotoisista jätteiden sijoittamista tuli 7, mutta näihin ei katsottu olevan tarpeen tehdä tarkastuksia.

Muiden valvottavien toimintojen osalta tarkastustavoitteeseen päästiin määrällisesti lähes täysin, mikä johtui siitä, että haja-asutusten vesihuollon kohteita tarkastettiin suunniteltua enemmän eli 10. Toisena suurena kohderyhmänä oleva nitraattiasetuksen valvonnan tarkastustavoite toteutui kohtaisesti, sillä suunnitelluista 12 tarkastuksesta toteutui 9. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia puidenkaatolupia käsiteltiin 5 kpl, tarkastuksia kohteisiin ei tehty.

Yhteenveto

Valvontasuunnitelman mukaisiin tarkastustavoitteisiin ei päästy vuonna 2019 kuin joidenkin kohderyhmien osalta. Asiaan vaikuttaa osaltaan se, ettei hakemuksia tullut vireille ennakoitua määrää, mutta pääsyy on edelleen resurssien riittämättömyydessä.

Yhteydenottoja muista kuin ympäristöluvitetuista tai rekisteröidyistä kohteista tuli vuonna 2019 noin 360 kpl, mikä on 40 yhteydenottoa enemmän kuin edellisenä vuonna. Yhteydenottojen perusteella tehtiin 165 tarkastusta tai paikallakäyntiä. Noin puolet yhteydenotoista koski roskaantumisia. Myös melusta tuli paljon ilmoituksia, noin 70. Savuvalitusten määrä on ollut kasvussa parina viime vuotena, mihin osaltaan vaikuttanee uutisointi puun pienpolton haitoista.

Ympäristölupia käsiteltiin 2, mikä on poikkeuksellisen vähän. Vireillä on 6 hakemusta. Lausuntoja toisille viranomaisille puolestaan valmisteltiin poikkeuksellisen paljon vuonna 2019, lautakunnan päätettäväksi valmisteltiin 16 lausuntoa.

Yhtenä haasteena on edelleenkin ennakoimattomat tilanteet, jotka vievät resursseja pois suunnitelmallisesta valvonnasta. Viranomaisen on reagoitava sille tullessiin valituksiin ja ilmoituksiin kohtuullisessa ajassa. Toisinaan ilmoitus edellyttää välitöntä paikallakäyntiä, toisinaan paikallakäynti voidaan sovittaa muiden tarkastusten yhteyteen. Yksinkertaiset tapaukset on pystytty hoitamaan yleensä nopeasti, mutta joidenkin hankalampien tapausten selvittäminen on voinut kestää viikkoja tai kuukausia, jopa vuosia.

Valvontaohjelman toteutumisen arvioinnissa pitää muistaa, että se kuvaa kohteiden ja niihin tehtyjen tarkastusten määrää ja tarkastukset ovat yksi osa tarkastajien työtä. Pääosa on muuta kuin tarkastuksia: neuvontaa ja ohjausta suullisesti tai kirjallisesti, kuntalaisilmoituksiin vastaamista, viranomaisyhteistyötä, päätösesitysten valmistelua, selvitysten ja raporttien tarkastamista, dokumentointia sekä toiminnan suunnittelua ja kehittämistä. Viimeksi mainitusta erityisesti maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä (MATTI) vei hyvin paljon tarkastajien aikaa vuonna 2019 ja työ jatkuu 2020.

Ympäristölautakunta 16.1.2020 § 12

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi Vantaan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma ja -ohjelma vuodelle 2020 sekä valvontasuunnitelman toteutuminen vuonna 2019.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Liitteet:

- Vantaan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma 2020
- Vantaan ympäristönsuojelun valvontaohjelma 2020
- Vantaan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman toteuma 2019

Täytäntöönpano: ympäristökeskus

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Maarit Rantataro, puh. 040 045 8017, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi